

Datum 20-12-2018
Aan
Van Werkgroep Circulaire Bouweconomie
Onderwerp Statement werkgroep Circulaire Bouweconomie

Inleiding

Dit document is het resultaat van de werkgroep Circulaire Bouweconomie van het Opdrachtgeversforum in de bouw. In de werkgroep zijn diverse (semi)publieke opdrachtgevers vertegenwoordigd. Naast duurzaamheidsspecialisten zijn ook inkopers en projectleiders betrokken geweest bij de totstandkoming van dit statement.

Eind 2017 heeft de werkgroep onderstaand statement geformuleerd:

Wij, opdrachtgevers in de publieke sector, willen het verschil maken. Wij vinden dat in al onze opdrachten het klimaatakkoord en het Rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050' centraal moeten staan. Dat betekent circulair bouwen. Wij realiseren ons dat dat vraagt om lef.

Doelstelling is dat we in 2030 het stadium van pilots en prototypes voorbij zijn en massa en structuur hebben gecreëerd in circulair bouwen en verbouwen. Dit vraagt geen uniformiteit, maar wel eenduidigheid in de principes, zodat we samen in de bouwketen kunnen versnellen naar een Circulaire Bouweconomie. Wij hebben vertrouwen in de vernieuwingskracht van de keten en gaan die stimuleren en optimaal benutten.

De werkgroep heeft zich in 2018 gericht op drie voor opdrachtgevers relevante thema's: een werkdefinitie, ontwerpprincipes en marktbenadering. Voor de werkdefinitie wordt in beginsel de definitie van de Transitie-Agenda Circulaire bouweconomie gehanteerd.

De werkgroep heeft zich daarnaast de volgende doelstellingen geformuleerd:

- 1 We evalueren genomen stappen en leren hiervan;
- 2 We leren van elkaar door onze ervaringen en kennis actief te delen;
- 3 Indien we incidenteel één of meer van deze principes niet toepassen, leggen we openbaar uit waarom dit zo is en op welke wijze we dit mitigeren.

Definitie circulair bouwen:

Circulair bouwen betekent het **ontwikkelen, gebruiken en hergebruiken** van gebouwen, gebieden en infrastructuur, zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten.

Bouwen op een wijze die economisch en **ecologisch** verantwoord is en bijdraagt aan het welzijn van mens en dier. Hier en daar, nu en later (*Gebaseerd op: Transitie-Agenda - Circulaire Bouweconomie, 2018, p. 10*).

Secretariaat

P/a Technische Universiteit Delft - Julianalaan 134 | 2628 BL Delft T +31 (0)15 27 88704 | www.opdrachtgeversforum.nl
Faculteit Bouwkunde Postbus 5043 | 2600 GA Delft E info@opdrachtgeversforum.nl

Uitgangspunten lange termijn

In het regeerakkoord van 2017 is opgenomen dat er een nationaal klimaat- en energieakkoord wordt gemaakt dat sectoren de zekerheid geeft aan welke doelstellingen voldaan moet worden op de langere termijn. Dit statement sluit aan bij de beleidsdoelstellingen uit het rijksbrede programma Nederland circulair 2050¹, de (initiatief) Klimaatwet² en het Klimaatakkoord³. Het is aan de (semi-)publieke opdrachtgevers om deze doelstellingen in de praktijk te brengen en te verankeren in hun wijze van benaderen van de markt.

De algemene doelstellingen van het programma Nederland circulair in 2050 zijn:

- 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) in 2030.
- Nederland volledig circulair in 2050

Over de rol van de overheid bij het stimuleren van de circulaire economie staat in het rijksbrede programma: Bewuster inkopen door overheid: bij inkopen door overheden wordt beperkt rekening gehouden met het effect op grondstoffengebruik. Door bij overheidsinkopen eisen te stellen aan de circulariteit van producten en diensten kan de overheid de markt stimuleren tot circulair produceren en daarmee een belangrijke aanjager zijn voor de circulaire economie (*Nederland circulair in 2050, 2016, p. 29*).

---

¹ Meer informatie over het rijksbrede programma Nederland circulair in 2050 is te vinden op www.rijksoverheid.nl/circulaire-economie

² De Klimaatwet verankert de wijze waarop het Nederlandse klimaatbeleid invulling geeft aan de op 12 december 2015 te Parijs tot stand gekomen Overeenkomst van Parijs. De wet zal naar verwachting in januari 2019 in stemming worden gebracht. Meer informatie over de Klimaatwet is te vinden op de [website van de tweede kamer](#).

³ Het Klimaatakkoord tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke partijen geeft invulling aan de uitvoering van 'het akkoord van Parijs'. Meer informatie over het Klimaatakkoord is te vinden op <https://www.klimaatakkoord.nl>

ONTWERPPRINCIPES:

1.

Circulariteit is een middel, net als bijvoorbeeld de energietransitie, om overkoepelende duurzaamheidsdoelen te bereiken. Circulaire principes en oplossingen zullen altijd getoetst en afgewogen moeten worden in relatie tot overkoepelende duurzaamheidsprincipes. Het optimaal afwegen is essentieel voor elke opgave.

2.

Circulaire afwegingen op basis van de reeds ontwikkelde principes door de betrokken organisaties:

- I. **Heroverweeg** de noodzaak van product, gebouw, infra, ...
Beperk de behoefte: gebruik zo min mogelijk materialen en energie.
- II. Ontwerp voor **waardecreatie**:
Gebruik hernieuwbare materialen en energie;
Ontwerp voor hergebruik op product- en componentniveau.
- III. **Hergebruik** reststromen hoogwaardig.

3.

Denk vanuit het systeem en niet vanuit de eigen opgave. Waardebehoud en waardecreatie zijn kernbegrippen. Dat betekent dat al vóór de ontwerpfase wordt nagedacht over gebruik en beheer en het einde van de gebruiksduur en hoe de samenwerking met de keten en de omgeving het beste tot stand kan komen.

